

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

SENEGAL ÜLKE RAPORU

Dış Ticaret Servisi
Eylül 2018

İÇİNDEKİLER

1.2. GENEL BİLGİLER	3
1.2.1. Coğrafi Konum.....	3
1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı	3
1.2.3. Nüfus ve İşgücü Yapıcı	3
1.2.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre	4
1.3. GENEL EKONOMİK DURUM	5
1.3.1. Ekonomik Yapı.....	5
1.3.2. Ekonomi Politikaları.....	5
SEKTÖRLER	7
2.1. SEKTÖRLER	7
2.1.1. Tarım.....	7
2.1.2. Sanayi.....	7
2.1.3. Madencilik.....	8
DIŞ TİCARET	10
3.1. DIŞ TİCARET	10
3.1.1. Genel Durum	10
3.1.2. Başlıca Ürünler İtibariyle Senegal'in İhracatı (Bin Dolar).....	10
3.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Senegal'in İthalatı (Bin Dolar).....	12
3.1.4. Başlıca Ülkeler İtibariyle Senegal'in İhracatı (Bin Dolar)	13
3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Senegal'in İthalatı (Bin Dolar).....	14
TÜRKİYE İLE TİCARET	15
4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET	15
4.1.1. Türkiye - Senegal Dış Ticaret Verileri (Bin Dolar).....	15
4.1.2. Türkiye'nin Senegal'e İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar).....	15
4.1.3. Türkiye'nin Senegal'den İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar).....	16
KONYA İLE TİCARET	17
5.1. KONYA İLE TİCARETİ	17
5.1.1.Konya – Senegal 2017 Yılı İhracat Kalemleri.....	17
5.1.2.Konya – Senegal 2017 Yılı İthalat Kalemleri.....	17
5.1.3.Türkiye-Senegal -Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları.....	18

1.2. GENEL BİLGİLER

1.2.1. Coğrafi Konum

Senegal Orta Afrika'nın batısında Atlas Okyanusu kıyısında Gine-Bisseau ve Moritanya arasında yer alır. Toplam 196 bin km² yüzölçümü ile 531 km kıyı uzunluğuna sahiptir. Başkent Dakar Cape Verde Yarımadasında Atlas Okyanusu kıyısındadır. Senegal Afrika ülkeleri arasında en çok Batılılaşmış ülkedir. Komşu ülkeler; Moritanya, Mali, Gambiya, Gine ve Gine-Bisseau şeklindedir. Gambiya Senegal tarafından çevrelenmiş bir ülke olup, sınır doğuya doğru Gambiya nehri boyunca 300 km devam eder.

Senegal'de yarı tropik bir iklim bulunur. Kuzeydoğu ve güneybatıdan esen rüzgarların durumuna bağlı olarak kuru ve açık bir hava ile nemli geçen mevsimler yaşanabilmektedir. Yıllık yağış miktarı 600 mm'yi geçmez. Yağış mevsiminde en fazla sıcaklık 27°C'dir. Yağmur alan bölge güney kesimleri olup, yıllık yağış miktarı 1500 mm'yi geçebilir. Haziran-Ekim ayları arası en kurak mevsimlerdir. Aralık-Ocak ayları hava daha kuru ve serindir. Fakat sıcaklık 17°C'nin altına pek düşmez. Kıyı şeridi iç kesimlere göre daha serindir.

Ülkenin kuzeyinde çöl iklimi kıyılara doğru yerini yarı-tropik iklime bırakır. Coğrafyada genelde alçak düzlükler hakimdir. Kıyıdan güney doğuya doğru hafif bir eğimle tepeler yükselir.

1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı

Senegal bağımsızlığını 4 Nisan 1960 tarihinde Fransa'dan kazanmıştır. Ülkede çok partili laik cumhuriyet yönetimi bulunmaktadır. Parlamentosu iki bölümden oluşmakta, güçlü bir başkanlık sistemi bulunmakta ve yargı yönetimden ayrılmış durumdadır.

Yönetimde, Afrika ülkeleri arasında eşine nadiren rastlanır şekilde bugüne kadar hiçbir darbe girişimi yaşanmamıştır. Yönetim, 1981 yılında Sengor'dan Diouf'a barışçıl ve tamamen demokratik biçimde devredilmiştir. 2000 yılında da yine aynı şekilde bu defa Diouf'dan Wade'ye tamamen demokratik seçim ile devredilmiştir. Ulusal Meclis başkanlık seçiminden ayrı olarak seçilen 150 üyeden oluşmaktadır. Ayrıca 100 üyeden oluşan senato bulunmakta, bunlardan 35 tanesi seçimler ile 65 tanesi de Başkan tarafından seçilerek belirlenmektedir.

Senegal'de 14 bölgesel yönetim bulunmakta ve her biri Başkan tarafından atanan Vali tarafından idare edilmektedir. 1997 yılında yönetimin merkezden bölgelere yayılması yasası ile yerel meclislere önemli otorite gücü sağlamıştır.

1.2.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı

Toplam nüfusu 2017 yılı tahminine göre 15,9 milyon olan Senegal'de nüfusun yaklaşık yarısı Dakar bölgesi civarında yerleşiktir. Ülkede çok sayıda farklı etnik grup bulunmaktadır. Din, Senegal kültüründe oldukça önemli bir yere sahiptir. İnanç çok yaygın olduğundan ibadet etmeyenler kuşku ile karşılanabilmektedir.

Woloflar toplam nüfus içinde %39 pay ile en kalabalık etnik gruptur. Müslüman olan bu grup ülkenin hemen her yerine yayılmış olmakla birlikte çoğunluğu ülkenin merkez, kuzey ve Dakar ile Saint Lois'in Atlas Okyanusu kıyılarında yaşam sürmekte ve genellikle çiftçilik ve tüccarlıkla geçimlerini sağlamaktadır. Leboular Woloflar'ın bir kolu olan etnik gruptur. Cap Vert ve Saint Luis yarımadasına yayılmış olup, çoğunlukla balıkçılıkla uğraşırlar.

Peulhlar/Fulaniler diğer bir büyük etnik grup olarak nüfusun yaklaşık %24'ünü oluştururlar. Senegal'in kuzeyinde Senegal için Müslümanlığın yayılmasında rol oynayan ve tarihi öneme sahip olan Fouta Toro Pular grubun kültürel merkezidir. Senegal Nehri vadisi ve Ferlo bölgesinde yerleşik olan Pularlar ticarete çok aktif olup hayvan yetiştiriciliği ve sulu tarım ile de uğraşırlar.

Serer etnik grubu da kalabalık sayılabilecek diğer bir etnik gruptur. Toplam nüfusun yaklaşık %15'ini oluşturan bu grup, diğer etnik gruplarla daha az karışmış durumdadır. Sine-Saloum ve Senegal'in merkezi ile Gambiya'nın kuzeybatısı arasında kalan Small Coast bölgesinde yerleşiktirler. Small Coast bölgesindekiler hariç çoğu Müslümandır.

Diolalar ise Casamance bölgesinde yaşar. Gambia ile Guinea Bisseu'da da bu etnik gruptan insanlar yaşamaktadır. Senegal nüfusunun yaklaşık %6'sı bu gruptan oluşur. Pirinç tarımı ile geçinen bu grupta yerel inançlar ve Hıristiyanlık yaygındır. Diolalar'ın kuzeydoğuda yaşayan bölümü ise Müslümandır.

Ana etnik gruplar dışında daha küçük etnik gruplar da bulunmaktadır. Bunlardan başlıcaları doğudaki Mandingolar, Mali ve Moritanya'ya yakın bölgelerdeki Soninkeler ve Bassariler'dir. Bu gruplar mısır yetiştiriciliği ve Gine sınırlarına yakın bölgelerde avcılık ile geçinmektedir.

Fransızca, koloni döneminde okullarda öğretilen şekliyle resmi dil olmakla birlikte herkesin kendi yerel dilini konuşması yaygındır. Ülkede çok sayıda yerel dil bulunmaktadır. Bu diller yazılıdan ziyade sözlü kullanılan dillerdir. Bu dillerden en yaygın olarak kullanılanı Wolof dilidir. Nüfusun %80'ine yakını bu dili konuşabilmektedir.

Ülke nüfusunun %44'ü kentlerde yaşamaktadır. Nüfus artış hızı yıllık %2,45 oranındadır. Nüfus yoğunluğu km2 başına merkezde 77 kişi iken, ülkenin doğusunda bu sayı 2 kişiye düşmektedir. Senegal oldukça genç bir ülke olup nüfusunun %42'si 15 yaşın altındadır. Yıllık ortalama yaşam beklentisi erkeklerde 59 ve kadınlarda 63 yıldır.

Toplam 6,5 milyon kişilik işgücü yılda %3 oranında büyümektedir. İşgücü piyasasına her yıl 100 bin genç katılmaktadır. Çalışanların %44'ü dönemsel, %38'i tam zamanlı, %13'ü yarı zamanlı çalışmaktadır. Cinsiyete göre bakıldığında; tam zamanlı çalışan erkeklerin sayısının tam zamanlı çalışan bayanların sayısından fazla olduğu görülmektedir. Dönemsel ve yarı zamanlı işlerde ise, bayanlar daha çok istihdam edilmektedir. UNDP'nin insani kalkınma düzeyi sıralamasında Senegal 2015 yılında 188 ülke arasında 170. sırada yer almıştır. Nüfusun %52'si yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. İşsizlik oranı %10,4 seviyesindedir.

Senegal'de haftalık çalışma süresi 40 saattir. Asgari ücret uygulaması mevcut olup, 209 CFAfr/saat asgari ücret uygulanmaktadır. İşsizlik sigortası uygulaması bulunmamaktadır. Senegal birçok az gelişmiş ülkedeki durumun aksine, işçi haklarının ön planda olduğu bir ülkedir. Çalışan ve işveren arasındaki davalar genellikle çalışan lehine sonuçlanmaktadır.

1.2.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre

Senegal topraklarının büyük bir bölümü Sahelian bölgesinde yer almaktadır. Yağışlar güneyde daha fazladır ancak son 25 yılda mevsimsel kayma yaşandığı gözlenmektedir. Yağışlar düzensiz ve belirsiz olup, ülke toprakları genel olarak verimsizdir. Kuzeyde yaygın olan tarım ve hayvancılık giderek daha olumsuz koşullarla karşılaşmakta ve güçleşmektedir.

Mevcut su kaynaklarının %3'ü evlerde, %3'ü sanayide ve kalan %92'si tarımda kullanılmaktadır ve ülkenin hidroelektrik kapasitesi bulunmamaktadır.

Ülkenin başlıca çevre sorunları; vahşi yaşam alanlarının korunması, orman arazilerinin korunması, toprak kayması ve su baskınlarının önlenmesi, çölleşmenin önüne geçilmesi ve balıkçılıkta aşırı avlanmanın önlenmesidir. Bunun için birçok uluslararası anlaşma ve etkinliklere aktif katılım mevcuttur.

1.3. GENEL EKONOMİK DURUM

1.3.1. Ekonomik Yapı

Senegal, Fransızca konuşulan Batı Afrika ülkeleri arasında sınai gelişmişlik düzeyi açısından Fildişi Sahili'nden sonra ikinci sırada yer almaktadır. Bu başarının temeli, 1994 yılında başlatılan ve önceki ekonomi politikalarına göre şok sayılabilecek tedbirler içeren yapısal reformlara dayanmaktadır. Kamu tarafından belirlenmekte olan fiyatların serbest bırakılması ve kamu teşviklerinin kaldırılması bu tedbirlerden bazılarıdır. Ülke 2011 yılı başındaki politik sorunların da üstesinden gelerek, takip eden yıllarda özellikle altyapı yatırımları ve enerji sektöründeki sorunların giderilmesi ile yeniden hızlı büyüme trendine girmiştir.

Ülke ekonomisi tarıma dayalı olup, doğal kaynaklar oldukça sınırlıdır. Tarım sektörü halihazırda işgücünün %70'ine istihdam sağlayan en önemli sektördür. Bu nedenle ülke ekonomisi, iklim koşullarına, uluslararası piyasalardaki gelişmelere ve hammadde fiyatlarına aşırı duyarlıdır. Turizm de en önemli döviz kazandırıcı sektördür.

İhracatın çeşitlendirilmesi, cari açık, çift haneli ve giderek artan işsizlik oranı ve yoksulluk Senegal ekonomisinin başlıca sorunlarıdır. Yoksulluğun giderilmesi için yıllık en az %7 reel büyüme kaydedilmesi gerektiği belirtilmekte ancak bu oranlara ulaşamamaktadır. Özellikle genç nüfus işsizlik konusunda daha büyük sıkıntı içindedir. Bu durum, Avrupa ülkelerine yasa dışı göç olgusunu da tırmandırmaktadır. %10 civarındaki işsizlik, sağlık koşullarının ve eğitim seviyesinin yetersizliği nedeniyle her yıl artmaktadır.

1.3.2. Ekonomi Politikaları

Para Birliği'ne üye olan ülkelerin para ve döviz politikaları Batı Afrika Ülkeleri Merkez Bankası (Banque centrale des Etats de l'Afrique de l'ouest, BCEAO) tarafından belirlenmektedir. 8 üye ülkede de para birimi olarak "CFA franc" kullanılmaktadır. Önceleri Fransız Frangına eşitlenen CFAfr değeri, Avrupa'da Euro'ya geçilmesinin ardından CFAfr 1.000 = €1,52 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla para politikasında Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) etkisi fazladır. Enflasyonun düşürülmesi ve döviz kurunda istikrar önceliklidir.

Senegal'de sermaye/kar transferi ya da yatırımların döviz cinsi para ile finanse edilmesinde bir kısıtlama yoktur. Ancak şahısların yurt dışı seyahatlerinde yanlarında çıkarabilecekleri döviz miktarı sınırlandırılmıştır. Ticari transferlerde ise böyle bir zorunluluk yoktur.

Para transferleri bankalar aracılığıyla yapılabilmektedir. Değeri CIF 500.000 CFAfr'ı geçen tüm ithalat transferlerinin yetkili bir banka aracılığıyla yapılması zorunludur. Senegal'de döviz kontrolü Para ve Kredi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Yurt dışına tüm döviz transferleri yetkili bankalar posta idaresi veya BCEAO tarafından yapılmak zorundadır.

1.3.3. Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

Ekonomideki yapısal sorunlar ve dünya genelinde (özellikle Avrupa ve Çin ekonomilerinde) devam eden belirsizlik sebebiyle Hükümetin orta vadede hedeflediği yıllık %7-8 reel ekonomik büyüme oranlarına ulaşılması zor görünmekle birlikte; özellikle enerji, altyapı, tarım, balıkçılık, turizm, tekstil, bilgi teknolojileri ve madencilik sektörlerinde kamu ve özel sektör yatırımları istenen düzeyde gerçekleşirse daha sürdürülebilir büyüme oranlarına erişilebileceği tahmin edilmektedir. Enerji arzındaki kısıtlılık sorunu kıyılarıdaki petrol rezervlerinin keşfi ile çözüldüğü takdirde de ticaret ve sanayideki gelişim ekonomik büyümeyi canlandıracaktır. Çin ve Körfez ülkeleri kaynaklı yatırımların yanı sıra bağış şeklindeki yatırımlar da ekonomik büyümede etkili olacaktır.

Senegal ekonomisinin 2016 yılında %6,5 oranında büyüdüğü tahmin edilmektedir. Ekonomik büyüme için 2017 yılı öngörüsü ise %6,1'dir. Hükümetin orta vadeli, yıllık reel GSYİH büyüme hedefi %7,8'dir; ancak bu iyimser olmaktan da ötedir. Çünkü ekonominin yapısal kısıtlamaları ve daha zayıf bir dış bağlam bulunmaktadır. Bununla birlikte, özellikle enerji, altyapı, tarım, balıkçılık, turizm, tekstil ve bilgi teknolojisi alanlarındaki yüksek kamu ve özel yatırımlar, istikrarlı ekonomik genişlemenin temelini atmaya devam edecektir.

Senegal'in enerji krizi, önemli bir aşağı yönlü risk olmaya devam etmektedir. Yetkililer yine de enerji kaynaklarını iyileştirme çalışmalarını sürdürmekte olup, elektrik arzı 2011 yılından beri önemli oranda iyileşme göstermiştir. 2011'de 912 saat olan elektrik kesintisi 2016'da 73 saate düşmüştür. Bu iyileşme, ticaret ve sanayideki etkinliklere de destek olacaktır.

Açık denizdeki petrol aramaları devam etmektedir. Birleşik Krallık merkezli Cairn Enerji, 2014'te bulduğu iki önemli offshore petrolünden sonra 2015-2017 yıllarındaki açık deniz petrol arama planını takip etmektedir.

Reel GSYİH'nın 2017'de %6,8 olacağı tahmin edilmektedir. Bunda baskı altındaki dış ortamın (Euro Bölgesi'ndeki yenilenmiş belirsizlik) ve daha pahalı ithal malların (özellikle petrol) etkisi büyüktür. Bununla birlikte, altyapı inşaatı ve sanayi üretimi (fosfat ve çimento üretimi dahil) ekonomik etkinliği destekleyecektir. Çin'deki ekonomik yavaşlamadan kaynaklı dış talep daralmasının ileriki yıllarda ekonomik büyüme üzerinde daraltıcı etkisi olacaktır. Madencilik sektöründeki faaliyetler, petrol dışı emtia fiyatlarındaki ılımlı bir toparlanma ile birlikte hareketlenebilir; ama düşük seyreden demir fiyatları nedeniyle demir cevheri keşif ve üretim çalışmalarında önemli bir değişme beklenmemektedir. Bankacılık, telekomünikasyon, lojistik (hava ve deniz yolu) faaliyetlerinde artış beklenmektedir.

2017 yılında %2,1 olarak gerçekleştiği tahmin edilen enflasyonun 2018-2019 yıllarında %2,2 düzeyinde gerçekleşeceği öngörülmektedir. 2017 yılında bütçe açığının GSYİH'nin %5'ini oluşturacağı tahmin edilmekte olup, bunda hükümetin vergi tabanını genişletecek olması ve cari harcamaları rasyonalize edecek olmasının etkisi bulunmaktadır. Ülke ekonomisi üzerinde önemli bir risk oluşturan cari açığın ise 2017 yılında GSYİH'nin %5,1'ini, 2018 yılında ise %5,2'sini oluşturacağı tahmin edilmektedir.

SEKTÖRLER

2.1. SEKTÖRLER

2.1.1. Tarım

Uzun yıllar nüfusun en önemli geçim kaynağını oluşturan yerfıstığı, ülkenin özellikle Diourbel ve Kaolack bölgesinde üretilmektedir. Ülkedeki işgücünün yarısına istihdam sağlayan sektör, ülke ihracatının da %6'sını oluşturmaktadır. Senegal'in yerfıstığı tohumundan sıvı yağ üreten tek kuruluşu olan SONACOS (yeni adıyla SUNEOR) şirketi 2002 yılında alımlarını 400 bin tonla sınırlandırmış, bu da üretimde azalmaya sebep olmuştur. Bu kuruluş tek alıcı konumunda olup, yıllık alış fiyatını resmi olarak belirlemektedir. Senegal dünyada yerfıstığı yağı üretiminde 1. sırada yer alırken, dünya piyasalarında palm ve soya yağına olan talebin artmasıyla yerfıstığı yağı talebi gerilemiştir.

Senegal'de tarım ürünlerinin üretimi teşvik edilmekte ve ayrıca ürün çeşidi artırılmaya çalışılmaktadır. Örneğin dünyada kuşkonmaz ihracatında ilk sırada yer alan Tayvan'ın teknik desteği ile 1998 yılında Senegal'de Dakar'a yakın olan Niayes bölgesinde kuşkonmaz (l'asperge) üretimine başlanmıştır. Otel ve restoranlar söz konusu ürünün önemli müşterileridir. Üretilen ürünün bir bölümü Fransa'ya ve Hollanda'ya ihraç edilmektedir. Bu üründen yılda 2-3 kez verim alınabilmektedir. Pamuk, darı, pirinç, mısır, bezelye, fesleğen, soğan, patates, patlıcan, taze fasulye, kiraz domatesi, turuncgiller, üzüm, mango ve kavun ülkede üretilen diğer tarım ürünleridir. Ülkede balıkçılık da yaygındır.

Senegal Nehri üzerinde bulunan iki önemli baraj, 300 bin hektardan daha fazla alanın sulanmasına olanak sağlamaktadır. Aynı biçimde, Gambiya Nehri üzerindeki tesisler de 100 bin hektarlık alanın sulanmasını sağlamaktadır.

Hükümet, Dünya Bankası ile işbirliği içerisinde tarım sektörünü geliştirmeyi planlamaktadır. Bu alanda bahçe bitkileri üretimini geliştirmek, pazarlama olanaklarını artırmak, üreticileri desteklemek, sulama olanaklarını iyileştirmek önemli hedefler arasındadır. Bu amaçla REVA adı altında tarıma dönüş planı uygulamaya konulmuştur.

2.1.2. Sanayi

İmalat sanayii açısından yukarıda da ifade edildiği üzere, Fildişi Sahili hariç Batı Afrika'nın en gelişmiş sanayine sahip olduğu söylenebilir. Sınai faaliyetlerin tamamına yakını Başkent Dakar ve Cap Vert (Cabo Verde) Limanı bölgesinde yoğunlaşmaktadır. Sanayi sektöründe en önemli payı tarıma dayalı sanayi (özellikle yerfıstığı yağı imalatı) oluşturmaktadır.

Buğday ve mısır unu üretimi, bisküvi, süt ürünleri, bira ve alkollü içecekler, işlenmiş tütün, konserve ve balık önemli sektörler olarak değerlendirilebilir. Ayrıca en önemli maden kalemi olan fosfatın işlenmesi de imalat sanayii içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Bunların dışında tekstil, deri, kimya, kağıt, paketleme, ağaç ürünleri ve inşaat malzemeleri de sanayi içinde mevcuttur.

Senegal'de pamuk üretiminin yaygınlaşması tekstil sanayiinin gelişmesine olanak sağlamıştır. Ülkede pamuk üretimi, çırçırılama iplik üretimi, dokuma, örgü ve hazır giyim faaliyetleri yürüten işletmeler bulunmaktadır. İplik fabrikalarının sayısı son yıllarda artmıştır. Tekstil ve hazır giyim alanındaki yatırımcılara çeşitli olanaklar sağlanmaktadır.

Gemi taşımacılığının ABD'ye 8 gün, Avrupa'ya 5 gün içinde olması ve UEMOA (Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği) içindeki pamuk üretiminin dış piyasalara çıkış kapısının Senegal olması ülkede bu sektörü önemli kılan faktörlerden bazılarıdır.

Ülkede pamuğun çırçırılama işlemleri SODEFITEX tarafından yapılmaktadır. Bu kuruluş işlenmiş pamukları ihraç etmekte ve bir bölümünü iplik yapan kuruluşlara satmakta olup, kapasitesi 65.000 ton pamuk çekirdeğidir. SOTEXKA-INDOSEN ve ICOTAF (SOTIBA, COSETEX ve ICOTAF'dan oluşmaktadır.) iplik, dokuma, boyama, örgü gibi alanlarda faaliyet gösteren ihracat ve ithalat yapan iki önemli kuruluştur. Hazır giyim, seyahat malzemeleri kumaşları, nakış ve ev tekstilinde de iş potansiyeli yüksektir. Afrika kumaşları özellikle Avrupa ve Amerika piyasalarında orijinal desenleri ve özellikleri sayesinde talep görmektedir.

Senegal, Avrupa Birliği'nin desteğiyle tekstil sektöründe eğitim programları uygulamaktadır. Tekstil sektörünü teşvik ve kontrol etmek ve uluslararası standartlar düzeyine çıkarmak üzere UNIDO'nun desteğiyle 2002 yılında kurulan bir birim de bulunmaktadır. Ayrıca Senegal malları AGOA (Africa Growth and Opportunity Act) kapsamında Amerikan piyasasına ve Cotonou Anlaşmaları çerçevesinde Avrupa piyasalarına gümrüksüz ve kotasız giriş yapabilmektedir. LOME Anlaşmaları ve AGOA fırsatları doğrultusunda sektörün geliştirilmesine ve 1960-70'li yıllardaki gücüne tekrar kavuşturulmasına çalışılmaktadır.

Bazı tarım ve balıkçılık ürünlerini işleme, gübre ve bazı inşaat malzemeleri üretimi diğer önemli sanayilerdir. Senegal, ayrıca, sahip olduğu petrol rafinerisi ile petrol de işleyebilmektedir. Son olarak, Hindistan Tata şirketi tarafından otobüs montaj fabrikası kurulmuş, İran ise Senegal ve İran ülke adlarının kullanılmasıyla oluşturulmuş SENIRAN markası altında 2008 yılı başında binek otomobili montaj üretimine başlamıştır. Son yıllarda inşaat sektöründe çalışmaların sayısında artış olmuştur. Söz konusu artış hem konut hem de altyapı inşaatlarında görülmektedir.

2.1.3. Madencilik

Madencilik üretiminin Senegal ekonomisinde büyük bir ağırlığı yoktur. Senegal dünyanın en önemli fosfat taşı üreticilerinden biri olup, yıllık fosfat taşı üretimi 1 milyon tondur. Altın, laterit, bazalt, çimento, kireç, kireçtaşı, kil, doğal gaz, petrol, tuz ve kum gibi mineraller de üretilmektedir. Demir cevheri ve petrol keşif çalışmaları da devam etmektedir.

Madencilik üretimi hava koşullarına bağlı olarak da değişmektedir. Örneğin altın madenciliği yağışsız sezon olan Kasım-Mayıs ayları arasında yapılabilir. Altın üretimi Sabodala bölgesinde, kireçtaşı üretimi ise Sedimentary havzasının merkez batısında yaygındır.

Madencilik üretiminin yeni yeni geliştiği Senegal; platin, bakır, krom, nikel, ağır mineraller, dekoratif taşlar ve yapı malzemeleri açısından da keşfedilmemiş rezervlere sahiptir. Sektöre yeni yatırımların çekilmesi için altyapının geliştirilmesi ve bu amaca yönelik politikalar üretilmesi gerekmektedir. Özellikle işçi güvenliğinin sağlanması, çevre sorunlarının önüne geçilmesi ve yeni teknolojilerin kullanımı bakımından iyileştirmeler gerekmektedir.

2.1.4. Enerji

Senegal'de elektriğe olan talep devamlı artmaktadır. Üretim esas olarak dizel ve gaz türbinleriyle sağlanmaktadır. Ancak türbinlerin eski ve yetersiz olması nedeniyle yeterli miktarda elektrik üretilmemektedir ve elektrik pahalıdır. Nüfusun elektriğe erişim oranı %30'lar civarında olup, kırsal kesimlerde bu oran %9'lara kadar düşmektedir. Elektriğe ulaşabilen kesim de düzenli ve sürekli elektrik alamamaktadır. Hemen hemen her gün kesintiler olmakta ve bu kesintiler 10 saate kadar uzayabilmektedir. Ülkenin %25'lik kesimi jeneratörlerle kendi elektriğini kendi üretmektedir. Elektrik kesintileri ekonomik faaliyetleri de kesintiye uğratmakta ve maliyetlerin artmasına yol açmakta, bu da yabancı yatırımların önündeki en büyük engellerden birini oluşturmaktadır.

Ülkenin ulusal elektrik şirketi Senelec, nakil ve dağıtım sektörlerinde tekeldir. Üretim ise sektörün serbestleştirilmesinden sonra yap-işlet-devret modeli çerçevesinde özel sektöre de açılmıştır. Senelec tek alıcı olarak bağımsız enerji üreticileriyle alım sözleşmeleri imzalamaktadır. Ancak Senelec, giderek eskiyen elektrik santrallerinden kaynaklanan bir enerji güvenliği sorunu yaşamaktadır.

Hidroelektrikle ilgili iki kuruluş bulunmaktadır. Senegal Nehri ile ilgili olan OMVS, Gambiya Nehri ile ilgili olan ise OMVG'dir. Mali'de Senegal Nehri üzerinde kurulmuş olan 200 MW kapasiteli Manantali Barajı'ndan üretilen elektrik Mali, Moritanya ve Senegal tarafından paylaşılmaktadır. Senegal %33'lük bir paya sahiptir.

2.1.4. Ulaştırma ve İletişim

Ülke içi ve komşu ülkeler arası karayolu ulaşım altyapısı hali hazırda çok yetersizdir. Ülke içi taşımacılıkta kontroller çok sıkıdır; polis ve jandarma tarafından her 100 km'de ortalama 2,3 kontrol yapılmaktadır. Trafik yoğunluğu, yol koşulları ve sık kontrollerden kaynaklanan gecikmeler dikkate alındığında, karayolu taşımacılığı ortalama 6km/saat gibi çok düşük bir hızda yapılabilmektedir.

Ulaşımındaki altyapı yetersizliğinden kaynaklanan maliyetin milli gelirden %4,6 gibi ciddi bir oranda kayba yol açtığı tahmin edilmektedir. Yabancı sermaye yatırımlarının önündeki en büyük engellerden biri de ulaşımda yaşanan sıkıntılardır.

Ekonomik faaliyetlerin %85'inin gerçekleştirildiği Dakar bölgesi içerisinde, 230 milyon Euro tutarında 25 km'lik bir ücretli otoyol inşası tamamlanmış olup, Dakar ile Diamniado kentini birbirine bağlayan otoyol ile ulaşımın 2 saatten 30 dakikaya düşmüştür. Söz konusu otoyolun hizmete girmesi ile bölgedeki ekonomik faaliyetlerde ciddi bir hızlanmıştır.

Senegal, Afrika'nın en güçlü telekomünikasyon sektörlerinden birine sahiptir. Telekomünikasyon sektörü GSMH'nin %7'sini oluşturmaktadır. Sabit telefon aboneliklerinin sayısı 310bin, mobil telefon aboneliklerinin sayısı ise 14,4 milyondur. Mobil telefon aboneliklerinin %99'u ön ödemeli (kontrollü) aboneliklerden oluşturmaktadır. İnternet aboneliklerinin sayısı 237bin, internet kullanıcılarının sayısı ise 3 milyondur.

ART (Agency of Regulation of Telecommunications) telekomünikasyonun yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve tüketicilerin etkin bir biçimde korunmasından sorumlu kurumdur. Sonatel (Societe Nationale de Telecommunications) ülkenin telekomünikasyon kuruluşudur. 1985 yılında kurulmuş ve hisselerinin bir bölümü France Telecom'a satılarak 1997 yılında özelleştirilmiştir.

Sonatel'in mobil telefon ve internet ile ilgili kuruluşu (Sonatel Alize) France Telekom'un marka birliği sağlama çalışmaları kapsamında 2006 yılında "Orange" adı altında yeniden yapılandırılmıştır. Şirket %61 pazar payına sahiptir.

Senegal'de Sonatel Mobiles, Sentel ve Espresso olmak üzere 3 tane mobil telefon hizmeti veren operatör bulunmaktadır. Orange markası ile hizmet veren Sonatel Mobiles pazarın %60'ına sahiptir. France Telekom Sonatel'in %42,3'lük hissesine sahiptir. %27'lik hisse ise kamunun elinde bulunmaktadır. Lüksemburg merkezli Sentel'in pazar payı %31 civarındadır ve Tigo markası ile hizmet vermektedir. Sudan merkezli Espresso'nun pazar payı ise %9 civarındadır.

DIŞ TİCARET

3.1. DIŞ TİCARET

3.1.1. Genel Durum

Senegal dış ticaretinde sürekli açık veren bir ülkedir. 2017 yılı itibariyle Senegal'in ihracatı yaklaşık 3 milyar dolar, ithalatı ise 6,7 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir.

Dış Ticaret Göstergeleri (Bin Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2005	1.470.807	3.497.701	-2.026.894	4.968.508
2006	1.491.566	3.670.993	-2.179.427	5.162.559
2007	1.546.256	4.871.392	-3.325.136	6.417.648
2008	2.170.481	6.527.603	-4.357.122	8.698.084
2009	2.017.386	4.712.899	-2.695.513	6.730.285
2010	2.161.128	4.782.240	-2.621.112	6.943.368
2011	2.541.705	5.908.917	-3.367.212	8.450.622
2012	2.531.665	6.434.216	-3.902.551	8.965.881
2013	2.660.989	6.552.182	-3.891.193	9.213.171
2014	2.750.172	6.502.674	-3.752.502	9.252.846
2015	2.611.672	5.595.355	-2.983.683	8.207.027
2016	2.640.277	5.477.912	-2.837.635	8.118.189
2017	2.989.042	6.728.672	-3.739.630	9.717.714

Kaynak: Trademap

3.1.2. Başlıca Ürünler İtibariyle Senegal'in İhracatı (Bin Dolar)

Senegal'in başlıca ihraç ürünleri işlenmiş petrol ürünleri, ham altın, dondurulmuş balık, çimento, fosforik asit, hazır çorba karışımları ve yer fıstığıdır. İhracat yapılan başlıca ülkeler; Mali, İsviçre, Hindistan, Fildişi Sahili ve BAE'dir.

Senegal'in başlıca ithal ürünleri; işlenmiş petrol ürünleri, ham petrol, pirinç, ilaç, binek otomobilleri, telefon cihazları, buğday, malt ekstresi, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar ve palm yağı ve fraksiyonlarıdır. Senegal'in ithalat yaptığı başlıca ülkeler ise Fransa, Çin, Nijerya, Hindistan ve Hollanda'dır.

Ülke tarihi ilişkileri nedeniyle en önemli ticari ortağı olan Fransa'dan her türlü ürünü ithal ederken, Nijerya'dan hemen hemen sadece ham petrol ithal etmektedir.

Mevsim koşulları ve kolay ulaşım imkanları değerlendirildiğinde Senegal, AB pazarına tarım ürünleri ihracatı bakımından avantajlı konumda bulunmaktadır. Ancak, AB'nin uyguladığı standartlara ulaşmada sorunları bulunmaktadır.

Ürün Adı	2015	2016	2017
Tüm Ürünler	2.611.672	2.640.277	2.989.042
Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	346.811	262.062	407.888
Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	254.373	329.076	375.945
Balıklar (dondurulmuş)	180.080	212.594	227.167
Çimento	177.283	209.004	201.073
Difosfor pentaoksit, fosforik asit ve polifosforik asitler	158.938	196.667	163.896
Çorba, et suyu ve karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları	108.183	107.075	123.697
Yer fıstığı	13.959	56.310	82.643
Titanyum cevherleri ve konsantreleri	46.313	46.869	78.268
Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	54.261	59.003	70.815
Niyobyum, tantalyum, vanadyum, zirkonyum cevherleri vb. konsantreleri	46.228	52.638	62.186
Balıklar (taze veya soğutulmuş)	21.334	34.179	57.336
İnsan saçından, hayvan kıllarından veya dokumaya elverişli diğer maddelerden peruk, sakal, kaşlar	36.761	41.858	52.130
Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	50.645	61.090	48.861
Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	41.567	26.043	47.619
Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar	29.470	28.572	33.920
Homonize edilmiş tütün ve tütün yerine geçen madde hülasesi ve esansları	1.634	1.745	32.112
Tabii kalsiyum fosfatlar, tabii alüminyum kalsiyum fosfat ve fosfatlı tebeşir	57.519	31.636	31.503
Pirinç	37.992	45.996	31.441
Sentetik devamsız lifler (taranmış, ileri işlem görmüş)	22.396	24.478	30.952
Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	9.281	14.547	30.383
Kabuklu hayvanlar	21.889	23.548	29.182
Yer fıstığı yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	65.830	25.897	28.360
Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	4.245	7.554	26.881
Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	33.837	23.017	26.207
Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	2.078	13.683	25.636
Baklagiller (taze/soğutulmuş)	15.715	13.821	19.842
İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	14.246	13.510	18.717

Kavunlar (karpuzlar dahil) ve papaya (taze)	11.070	11.485	17.642
Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar	11.313	8.397	15.259
Tuz, saf sodyum klorür ve deniz suyu	19.608	18.649	14.826
Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	10.341	10.183	13.688
Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	8.184	12.310	13.299
Demir veya alaşımsız çelikten diğer çubuklar	9.908	7.193	13.298
Vuruntuyu önleyici, oksidasyonu durdurucu müstahzarlar	10.105	12.177	11.830
Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa ve diğer kapama malzemeleri	11.153	12.346	11.022
Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	9.854	10.407	10.756
Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	6.333	6.692	10.647
Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	15.024	14.131	10.565
Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülasa ve suları	11.507	5.677	10.392
Plastikten sofrta, mutfak, ev, sağlık veya tuvalet eşyası	7.705	10.544	9.685

Kaynak: TradeMap

3.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Senegal'in İthalatı (Bin Dolar)

Ürün Adı	2015	2016	2017
Tüm Ürünler	5.595.355	5.477.912	6.728.672
Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	709.619	519.579	768.012
Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	450.619	418.037	519.820
Pirinç	382.629	325.604	428.834
Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	171.373	166.725	202.053
Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	128.112	161.800	184.741
Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	145.746	133.690	171.345
Buğday ve mahlut	78.057	128.823	153.200
Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	90.420	112.414	144.404
Palm yağı ve fraksiyonları	73.036	94.288	127.137
Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	109.795	102.227	117.419
Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	39.226	77.174	114.692
Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	84.864	70.791	112.359
Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	73.251	60.310	100.904
Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	75.738	73.690	86.613
Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	24.858	42.455	64.657
Mısır	42.264	43.837	58.911
Traktörler	43.177	44.452	57.466

Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	47.099	42.137	56.315
Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	27.954	48.533	55.734
Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	60.025	35.384	49.327
İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	27.153	20.765	48.991
Soğan, şalot, sarımsak, pırasa ve diğer soğanımsı sebzeler (taze/soğutulmuş)	18.684	24.820	47.767
Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	21.925	19.134	46.628
Her nevi kükürt (süblime, presipite ve kolloidal kükürt hariç)	47.503	41.628	45.179
Sentetik devamsız lifler (taranmış, ileri işlem görmüş)	34.451	38.681	42.998
Özel amaçlı motorlu taşıtlar (kurtarıcılar, vinçli, itfaiye, beton karıştırıcılı, yol süpürme, zift vb taşıtları)	24.724	24.192	40.342
Cilalı veya sırlı seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları; cilalı veya sırlı mozaik küpler vb.	25.936	31.319	39.261
Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar (dövülmüş, sıcak haddelenmiş, haddeleme işleminden sonra burulmuş olanlar dahil)	29.252	37.164	38.196
Elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları ve rotatif elektrik konvertörleri	42.587	19.004	38.039
Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	20.369	25.381	36.331
Gerilimi 1000 voltu geçen elektrik devresi teçhizatı	9.457	2.327	35.458

Kaynak: Trademap

3.1.4. Başlıca Ülkeler İtibariyle Senegal'in İhracatı (Bin Dolar)

Ülke	2015	2016	2017
Tüm Ülkeler	2.611.672	2.640.277	2.989.042
Mali	443.151	461.336	592.739
İsviçre	225.045	268.398	301.314
Hindistan	140.040	208.086	149.162
Fildişi Sahili	122.184	135.041	139.519
BAE	106.636	74.073	134.113
Çin	119.626	127.230	132.739
Gambiya	89.871	85.796	107.267
İspanya	74.277	90.324	107.168
Gine	98.709	85.296	104.839
ABD	63.764	62.740	90.439
Hollanda	43.661	43.462	86.493
İtalya	83.440	65.372	76.753
Moritanya	52.537	77.655	76.746
Fransa	97.565	74.312	76.531
Birleşik Krallık	41.763	53.849	60.291
Gine-Bissau	67.131	53.121	59.414

Burkina Faso	43.959	52.739	57.178
Kongo	38.132	43.552	45.245
Güney Kore	33.507	50.691	40.865
Norveç	7.076	13.873	39.941

Kaynak:Trade Map

3.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Senegal'in İthalatı (Bin Dolar)

Ülke	2015	2016	2017
Tüm Ülkeler	5.595.355	5.477.912	6.728.672
Fransa	917.069	870.973	989.931
Çin	544.214	564.595	654.466
Nijerya	452.837	424.809	532.629
Hindistan	354.885	417.270	491.067
Hollanda	230.336	289.781	375.670
Almanya	176.563	128.941	284.007
Belçika	166.988	161.494	266.596
İspanya	289.340	267.711	235.494
Türkiye	143.615	140.121	230.626
BAE	132.058	157.855	160.336
İtalya	137.065	132.539	152.072
Tayland	105.242	99.954	143.576
ABD	139.011	122.668	142.876
Rusya Federasyonu	127.429	92.076	139.789
Brezilya	88.713	120.962	135.718
Fildişi Sahili	100.901	104.806	124.392
Japonya	124.691	124.464	120.834
Güney Afrika	98.136	91.123	120.479
Fas	74.646	94.983	103.766
Ukrayna	63.581	70.490	95.805

Kaynak:Trade Map

TÜRKİYE İLE TİCARET

4.1. TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye ile Senegal arasındaki ikili ticaret 2011 yılında 100 milyon dolar sınırını aşmış, 2017 yılında 244 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Aynı yıl bu ülkeden ithalatımız 5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İki ülke arasındaki ticarete ülkemiz lehine 239 milyon dolar dış ticaret fazlası mevcuttur.

4.1.1. Türkiye - Senegal Dış Ticaret Verileri (Bin Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2008	90.008	1.877	91.885	88.131
2009	95.379	1.489	96.868	93.890
2010	83.267	1.449	84.716	81.818
2011	155.021	2.509	157.530	152.512
2012	128.378	2.163	130.541	126.215
2013	119.333	5.620	124.953	113.713
2014	165.625	4.452	170.077	161.172
2015	128.206	5.517	133.723	122.688
2016	154.370	6.138	160.509	148.232
2017	243.625	4.946	248.571	238.679
2017 Ocak-Temmuz	127.365	2.591	129.956	124.774
2018 Ocak-Temmuz	217.700	8.493	226.193	209.208

Kaynak:TÜİK

4.1.2. Türkiye'nin Senegal'e İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

Fasıl adı	İhracat Dolar
Demir ve çelik	59.939.935
Demir veya çelikten eşya	21.673.470
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	20.811.855
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	18.665.129
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	17.674.102
Plastikler ve mamulleri	15.640.282
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	10.218.635
Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	7.817.507
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	7.108.615
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar	7.040.380
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	6.730.546
Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	5.647.718
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	5.083.710

Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak	3.767.538
Kauçuk ve kauçuktan eşya	3.188.486
Şeker ve şeker mamulleri	3.156.837
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalari, çay hülusalari, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	3.009.222
Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	2.775.014
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	1.826.552
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	1.772.324
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	1.658.029
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	1.434.703
Cam ve cam eşya	1.326.727

Kaynak:TÜİK

4.1.3. Türkiye'nin Senegal'den İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

Fasıl adı	İthalat Dolar
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	1.772.331
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	1.525.878
Kurşun ve kurşundan eşya	619.752
Metal cevherleri, cüruf ve kül	510.365
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	235.899
Plastikler ve mamulleri	67.545
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	66.218
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	50.090
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	34.034
Sentetik ve suni devamsız lifler	19.479
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	18.549
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar	14.861
Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler	5.724
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	3.453
Demir veya çelikten eşya	1.222
Adi metallere çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	275

Kaynak:TÜİK

KONYA İLE TİCARET

5.1. KONYA İLE TİCARETİ

5.1.1.Konya – Senegal 2017 Yılı İhracat Kalemleri

S.N.	ÜRÜN	DOLAR
1	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	768.775
2	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	551.706
3	Plastikler ve mamulleri	128.339
4	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	99.219
5	Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	85.369
6	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	78.547
7	Kakao ve kakao müstahzarları	77.509
8	Demir veya çelikten eşya	50.792
9	Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	44.208
10	Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar,bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	37.116
11	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	34.956
12	Demir ve çelik	27.214
13	Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	25.550
14	Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	20.720
15	Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	19.341
16	Adi metallere aletler, bıçakçı eşyası ve sofrta takımları, adi metallere bunların aksam ve parçaları	16.670
17	Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	12.842
18	Şeker ve şeker mamulleri	11.996
19	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	4.425
20	Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	2.880
21	Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	2.372

5.1.2.Konya – Senegal 2017 Yılı İthalat Kalemleri

İthalatımız yoktur.

5.1.3. Türkiye-Senegal -Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları

Türkiye- Senegal Rakamları

	2015	2016	2017
İhracat Dolar	128.205.745	154.370.832	243.641.280
İthalat Dolar	5.517.257	6.138.346	4.945.675

Konya-Senegal Rakamları

	2015	2016	2017
İhracat Dolar	814.335	1.070.488	2.100.546
İthalat Dolar	0	0	0